

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 3 grudnia 2018 r.

Znak:WK-610/32/4/18

Pan
Janusz Zemanek
Wójt Gminy
Wilkowice

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 20 sierpnia 2018 r. do 28 września 2018 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Gminy Wilkowice, za okres od 1 stycznia 2014 r. do dnia 28 września 2018 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym w dniu 4 października 2018 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561).

W zakresie gospodarki nieruchomościami:

- *W 2015 r. sprzedano nieruchomość gminną oznaczoną jako działka nr 4010/11 w trybie bezprzetargowym dla poprawy warunków zagospodarowania nieruchomości przyległych, na podstawie art. 37 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2015 r., poz. 1774 z późn. zm.), pomimo braku dokonania pełnej weryfikacji w celu stwierdzenia, czy ww. działka mogłaby w sposób funkcjonalny poprawić warunki zagospodarowania działki sąsiedniej, stanowiącej własność innej osoby. Zgodnie z ww. przepisem, nieruchomość jest zbywana w drodze bezprzetargowej, jeżeli przedmiotem zbycia jest nieruchomość lub jej części, jeśli mogą poprawić warunki zagospodarowania nieruchomości przyległej, stanowiącej własność lub oddanej w użytkowanie wieczyste osobie, którą zamierza tę nieruchomość lub jej części nabyć, jeżeli nie mogą być zagospodarowane jako odrębne nieruchomości.*

W dniu 29 stycznia 2015 r. zwrócono się do osoby prawnej będącej właścicielem sąsiedniej działki nr 4039 z zapytaniem czy jest zainteresowana nabyciem przedmiotowej nieruchomości. Pismem z dnia 10 lutego 2015 r. ww. osoba prawna poinformowała Urząd Gminy w Wilkowicach o braku zainteresowania nabyciem ww. nieruchomości.

Nie zaszyły zatem okoliczności zbycia nieruchomości w trybie bezprzetargowym z art. 37 ust. 2 pkt 6 ww. ustawy. Warunkiem zastosowania ww. trybu bezprzetargowego sprzedaży nieruchomości jest brak możliwości poprawy warunków zagospodarowania więcej niż tylko jednej nieruchomości, a nie oświadczenie potencjalnego nabywcy o braku zainteresowania zakupem tej nieruchomości.

- W 2015 r. przy sprzedaży bezprzetargowej nieruchomości: nr 4010/11, nr 3936/11 i nr 3976/7 o łącznej pow. 0,0516 ha zobowiązano nabywcę do wpłaty kwoty 1.000,00 zł z tytułu zapłaty za opracowanie operatów szacunkowych przez rzeczoznawcę majątkowego. Zgodnie z art. 25 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2014 r., poz. 518 z późn. zm.) gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje wójt, a gospodarowanie zasobem polega w szczególności m.in. na zapewnieniu wyceny tych nieruchomości. Wyceny nieruchomości dokonał rzeczoznawca majątkowy 4 stycznia 2016 r., natomiast nabywca ww. nieruchomości dokonał wpłaty kwoty 1.000,00 zł w dniu 18 grudnia 2015 r.

Zadania w zakresie prowadzenia spraw dotyczących sprzedaży nieruchomości stanowiących własność Gminy należały do pracowników Referatu Geodezji, Urbanistyki i Gospodarki Nieruchomościami. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik ww. Referatu.

- W latach 2014 - 2018 nieprawidłowo dokonywano wyceny nieruchomości na potrzeby sprzedaży w trybie bezprzetargowym w celu poprawienia warunków zagospodarowania nieruchomości przyległych, tj. poprzez określenie jej wartości rynkowej. Powyższym naruszono § 54 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego (Dz. U. z 2004 r. Nr 207, poz. 2109 z późn. zm.), zgodnie z którym na potrzeby określenia wartości nieruchomości lub jej części w celu zbycia nieruchomości na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej, określa się różnicę wartości nieruchomości przyległej wraz z nieruchomością lub jej częścią, która ma być nabyta, i wartości nieruchomości przyległej przed nabyciem nieruchomości lub jej części. Przy ustalaniu różnicy, nie uwzględnia się wartości części składowych nieruchomości przyległej.

Powyższe dotyczyło sprzedaży w trybie bezprzetargowym następujących nieruchomości nr: 4010/11, 3936/11, 3976/7, 4029/1, 951/21, 5444/2 i 3628/12. Zlecenie wykonania operatów szacunkowych w celu ustalenia ceny do sprzedaży nieruchomości gminnych zlecono pisemnie rzeczoznawcy majątkowemu bez wskazania trybu i celu w jakim nieruchomości będą sprzedane.

Zadania w zakresie prowadzenia spraw dotyczących sprzedaży nieruchomości stanowiących własność Gminy należało do pracowników Referatu Geodezji, Urbanistyki i Gospodarki Nieruchomościami. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik ww. Referatu.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy w Wilkowicach w zakresie przygotowania i przeprowadzenia postępowań na zbycie nieruchomości w trybie

bezprzetargowym, oraz w zakresie zaniechania pobierania kosztów związanych z przygotowaniem nieruchomości do sprzedaży, stosownie do art. 25 ust. 1 i ust. 2, art. 37 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r., poz. 121 z późn. zm.) oraz § 54 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego (Dz. U. z 2004 r. Nr 207, poz. 2109 z późn. zm.).

W zakresie dzierżawy i najmu:

- *W latach 2015 - 2018 (do dnia zakończenia kontroli) zawarto bez zgody Rady Gminy Wilkowice dwie umowy najmu oraz jedną umowę dzierżawy zawarte z tym samym podmiotem, na okres kolejnych trzech lat po uprzednio obowiązujących umowach zawartych na okres do trzech lat. Stosownie do art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 poz. 594 z późn. zm.), do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych gminy, przekraczających zakres zwykłego zarządu, dotyczących zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony, o ile ustawy szczególne nie stanowią inaczej; uchwała rady gminy jest wymagana również w przypadku, gdy po umowie zawartej na czas oznaczony do 3 lat strony zawierają kolejne umowy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość.*

Powyższe dotyczyło:

- *trzech kolejnych aneksów do umowy najmu lokalu użytkowego z dnia 21 stycznia 2008 r.: aneksu z dnia 2 stycznia 2015 r. przedłużającego umowę na okres od 1 stycznia 2015 r. do 31 lipca 2015 r., aneksu z dnia 31 lipca 2015 r. przedłużającego umowę na okres od 1 sierpnia 2015 r. do 31 lipca 2018 r., aneksu z dnia 30 lipca 2018 r. przedłużającego umowę na okres od 1 sierpnia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. (dot. najemy o numerze ewidencyjnym 000021),*
- *porozumienia zawartego do umowy najmu lokalu użytkowego z dnia 30 czerwca 2003 r. przedłużający umowę najmu na kolejny okres do trzech lat, tj. do 31 grudnia 2018 r., (dotyczy najemy o numerze ewidencyjnym 000021),*
- *kolejnego aneksu i porozumienia do umowy dzierżawy z dnia 31 lipca 2007 r.: aneksu z dnia 30.06.2015 przedłużającego umowę na okres od 1 lipca 2015 r. do 31 lipca 2016 r., porozumienia z dnia 29 marca 2017 r. przedłużającego umowę dzierżawy na kolejny okres do trzech lat, tj. do 31 grudnia 2018 r. (dot. dzierżawcy o numerze ewidencyjnym 000021)*

Powyższe umowy, aneksy i porozumienia w imieniu Gminy Wilkowice zawarł p. Mieczysław Rączka – Wójt Gminy Wilkowice oraz p. Jacek Lipowiecki – Zastępca Wójta Gminy.

W uchwale Nr XLVI/342/2006 Rady Gminy Wilkowice z dnia 1 lutego 2006 r. w sprawie określenia zasad nabycia, zbycia i obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż 3 lata zmienionej uchwałą Nr XLV/378/2014 Rady Gminy Wilkowice z dnia 26 marca 2014 r., Wójt Gminy nie został upoważniony do zawierania kolejnych umów najmu (dzierżawy) po umowach na czas oznaczony do 3 lat, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość.

Nieprawidłowość w zakresie zawierania umów na czas nieokreślony oraz na okres kolejnych trzech lat po uprzednio obowiązujących umowach zawartych na okres do trzech lat, stwierdzono także w trakcie poprzedniej kontroli kompleksowej przeprowadzonej w 2014 r., co znalazło odzwierciedlenie z wystąpieniu pokontrolnym Znak: WK-6100/33/4/14/15 z dnia 14 stycznia 2015 r.

Ponadto, Wójt Gminy Wilkowice zaniechał podjęcia zarządzenia w sprawie ustalenia stawek czynszu najmu i dzierżawy nieruchomości użytkowych, co było niezgodne § 4 pkt 6 ww. uchwały Rady Gminy Wilkowice z dnia 1 lutego 2006 r., gdyż w stosownie do tej uchwały stawki czynszu dzierżawnego ustala wójt w drodze zarządzenia. Pan Mieczysław Rączka – Wójt Gminy wyjaśnił, że stawki czynszu ustalane były przez Wójta, na podstawie polecenia służbowego wydawanego pracownikom, indywidualnie dla każdego najemcy lub dzierżawcy w oparciu o ceny rynkowe dla danego rodzaju nieruchomości w danym okresie oraz po przekazaniu ustnej informacji o wysokości stawek za podobne najmy czy dzierżawy w pobliskich gminach.

Na dzień 30 czerwca 2018 r. wg zawartych umów z Gminą Wilkowice na najem lokali użytkowych zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej stawki wahały się od 0,05 zł do 20,40 zł, natomiast za dzierżawę nieruchomości zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej, powierzchni co najmniej 10 m² stawki wynosiły od 4,92 zł do 25,07 zł.

Przygotowanie projektów uchwał w sprawie wyrażenia zgody przez radę gminy na wydzierżawianie lub wynajmowanie na okres kolejnych trzech lat po uprzednio obowiązujących umowach zawartych na okres do trzech lat oraz projektu zarządzenia w sprawie ustalenia stawek czynszu należało do Specjalisty ds. gospodarki nieruchomościami oraz Inspektora ds. ewidencji działalności gospodarczej i mienia gminnego w Referacie Geodezji, Urbanistyki i Gospodarowania Nieruchomościami. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik Referatu Geodezji, Urbanistyki i Gospodarowania Nieruchomościami.

Wniosek nr 2

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy w Wilkowicach w zakresie wydzierżawiania nieruchomości i wynajmowania lokali na podstawie umów zawartych na okres kolejnych trzech lat po uprzednio obowiązujących umowach zawartych na okres do trzech, po uzyskaniu zgody Rady Gminy Wilkowice mając na uwadze art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.), a także art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

Wniosek nr 3

Ustalić stawki czynszu dzierżawnego w drodze zarządzenia, zgodnie z wymogami § 4 pkt 6 uchwały Nr XLVI/342/2006 Rady Gminy Wilkowice z dnia 1 lutego 2006 r. w sprawie określenia zasad nabycia, zbycia i obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż 3 lata ze zmianami, mając na uwadze art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.), a także art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

W zakresie zamówień publicznych:

- *W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego dotyczącego zadania pn.: „Remont cząstkowy dróg – nawierzchni asfaltowych na terenie Gminy Wilkowice w sołectwach Bystra, Meszna i Wilkowice” przeprowadzonego w 2017 r. w trybie przetargu nieograniczonego zaniechano terminowego zwrotu wykonawcy części (70%) zabezpieczenia należytego wykonania umowy.*

Powyższe było niezgodne z art. 151 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1579 z późn. zm.), zgodnie z którym zamawiający zwraca zabezpieczenie w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego za należyte wykonane.

Ostateczny odbiór robót nastąpił w dniu 17 lipca 2017 r. Pismem z dnia 29 sierpnia 2017 r. Pan Mieczysław Rączka – Wójt Gminy Wilkowice poinformował wykonawcę o zwrocie 70% kwoty stanowiącej zabezpieczenie należytego wykonania umowy. Wskazana część zabezpieczenia została zwrócona wykonawcy przelewem bankowym w dniu 31 sierpnia 2017 r. Od momentu uznania przez zamawiającego zamówienia za należyte wykonane (odbiór robót), do momentu zwrotu zabezpieczenia upłynęło 45 dni.

Zadania w zakresie przekazania informacji dot. zwrotu wykonawcy części zabezpieczenia należytego wykonania umowy należały do pracowników Referatu Służb Technicznych. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik ww. Referatu.

- *W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego dotyczącego zadania pn.: „Budowa parkingu dla samochodów osobowych przy ul. Handlowej w Mesznej” przeprowadzonym w okresie październik 2016 – styczeń 2017 r. stwierdzono:*

- *w zawiadomieniu o wyborze najkorzystniejszej oferty, zamieszczonym na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Wilkowicach oraz na stronie internetowej zamawiającego, zaniechano podania informacji o złożeniu ofert przez wykonawców, których oferty uznano za odrzucone w związku z wykluczeniem tych wykonawców (dwóch) z postępowania.*

Stosownie do art. 92 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 92 ust. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2164 z późn. zm.) Zamawiający informuje niezwłocznie wszystkich wykonawców o: wyborze najkorzystniejszej oferty, podając nazwę albo imię i nazwisko, siedzibę albo miejsce zamieszkania i adres, jeżeli jest miejscem wykonywania działalności wykonawcy, którego ofertę wybrano, oraz nazwy albo imiona i nazwiska, siedziby albo miejsca zamieszkania i adresy, jeżeli są miejscami wykonywania działalności wykonawców, którzy złożyli oferty, a także punktację przyznaną ofertom w każdym kryterium oceny ofert i łączną punktację. Zamawiający udostępnia ww. informacje na stronie internetowej.

- *nieprawidłowo sporządzono protokół postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego (druk ZP-PN) poprzez zaniechanie zawarcia informacji, iż p. Jacek Lipowiecki – były Zastępca Wójta Gminy Wilkowice wykonywał czynności w ww. postępowaniu. Powyższym naruszono art. 96 ust. 1 pkt 14 ww. ustawy Prawo zamówień publicznych w związku z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. z 2016 r., poz. 1128). Stosownie do ww. przepisów w trakcie prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia zamawiający sporządza protokół, zawierający co najmniej informacje dotyczące osób wykonujących czynności*

związane z przygotowaniem postępowania o udzielenie zamówienia oraz osób wykonujących czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia.

Zadania w zakresie sporządzania protokołów postępowania oraz informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty, zamieszczanych na stronie internetowej zamawiającego i wywieszanych na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Wilkowicach należały do pracowników Referatu Inwestycji. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik ww. Referatu.

Wniosek nr 4

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy w Wilkowicach w zakresie: zwrotu wykonawcom zabezpieczenia należytego wykonania umowy, prawidłowego sporządzania protokołu postępowania, prawidłowego sporządzania zawiadomień o wyborze najkorzystniejszej oferty zamieszczanych na tablicy ogłoszeń oraz na stronach internetowych, stosownie do wymogów art. 92 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 92 ust. 2, art. 96 ust. 1 pkt 14, art. 151 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1986 z późn. zm.) oraz załącznikiem nr 1 do rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. z 2016 r., poz. 1128), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

W zakresie długu publicznego:

- *W Wieloletniej Prognozie Finansowej przyjętej uchwałą Nr LI/424/2018 Rady Gminy Wilkowice z dnia 29 sierpnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia zmian do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Wilkowice na lata 2018 - 2032 nie ujęto zobowiązania w wysokości 694.578,17 zł, zaciągniętego z tytułu pożyczki otrzymanej na podstawie umowy nr 291/2017/Wn12/OW-ki-ys/P z dnia 9 listopada 2017 r. zawartej z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, co było niezgodne art. 229 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.). Stosownie do wskazanego powyżej przepisu, wartości przyjęte w wieloletniej prognozie finansowej i budżecie jednostki samorządu terytorialnego powinny być zgodne co najmniej w zakresie wyniku budżetu i związanych z nim kwot przychodów i rozchodów oraz długu jednostki samorządu terytorialnego.*

W pozycji 14.1 „Spłaty rat kapitałowych oraz wykup papierów wartościowych, o których mowa w poz. 5.1., wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych” wieloletniej prognozy nie ujęto otrzymanych transz pożyczki, zaciągniętej na podstawie ww. umowy.

Sprawozdanie Rb-NDS sporządzone na dzień 30 czerwca 2018 r. po stronie przychodów oraz sprawozdanie Rb-Z za II kwartał 2018 r. w zakresie zobowiązań wykazywały prawidłowe dane w tym zakresie.

Ponadto w pozycji 2.1.3 „wydatki na obsługę długu” ww. Wieloletniej Prognozie Finansowej wykazano kwotę planu, a nie faktycznego wykonania, co było niezgodne ze wzorem przyjętym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r.

w sprawie prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 92).

Projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej przyjęty ww. uchwałą Rady Gminy Wilkowice przygotowała p. Aleksandra Kastelik – Skarbnik Gminy Wilkowice.

W uchwale Nr LII/431/2018 Rady Gminy Wilkowice z dnia 25 września 2018 r. w sprawie wprowadzenia zmian do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Wilkowice na lata 2018 - 2032 ujęte zostały kwoty spłat rat kapitałowych od zobowiązań już zaciągniętych oraz faktyczne wykonanie wydatków na obsługę długu za 2016 r.

Wniosek nr 5

W Wieloletniej Prognozie Finansowej ujmować prawidłowe dane wynikające z zaciągniętych zobowiązań finansowych, zgodnie ze wzorem wprowadzonym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 92), stosownie do art. 229 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.) celem zapewnienia przestrzegania wymogu realistyczności Wieloletniej Prognozy Finansowej, mając na uwadze art. 226 ust.1 tej ustawy.

- W miesiącach grudniu 2017 r. oraz marcu 2018 r. nieterminowo regulowano zobowiązania powstałe za te miesiące w jednostce Urząd Gminy w Wilkowicach, czym naruszono art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.). Zgodnie ze wskazanym przepisem, wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Po obowiązującym terminie zapłaty opłacono trzy faktury dotyczące miesiąca grudnia 2017 r. oraz cztery faktury dotyczące kosztów miesiąca marca 2018 r., a zwłoka w uregulowaniu zobowiązań wyniosła od jednego do trzynastu dni.

Urząd Gminy w Wilkowiach nie poniósł odsetek z tytułu nieterminowego regulowania zobowiązań oraz nie stwierdzono zobowiązań wymagalnych na dzień 31 grudnia 2017 r. i na dzień 31 marca 2018 r.

Przyczyną opóźnień w dokonanych zapłatach powyższych zobowiązań był zbyt długi czas obiegu dokumentów.

Ponadto przyjmowano faktury, które wpłynęły po terminie zapłaty w nich określonym, a w jednym przypadku przyjęto fakturę, pomimo że nie zawierała wszystkich wymaganych umową załączników, co uniemożliwiało dokonanie kontroli merytorycznej. Termin w jakim dokumenty zostały uzupełnione nie pozwolił na uregulowanie zobowiązania zgodnie z datą wskazaną na fakturze. Urząd Gminy nie występował o ustalenie nowego terminu zapłaty.

Zgodnie § 7 pkt 3 ppkt 7 w rozdziale III oraz § 8 pkt 3 ppkt 5 w rozdziale IV zarządzenia Nr 77/2011 Wójta Gminy Wilkowice z dnia 11 lipca 2011 r. w sprawie ustalenia procedur kontroli finansowej w Urzędzie Gminy w Wilkowicach, procedura kontroli dochodów i wydatków budżetowych, ma na celu m.in. przestrzeganie wymagań dotyczących dyscypliny finansów publicznych, natomiast kontrola rozrachunków obejmuje m.in. terminowość regulowania zobowiązań.

Ponadto zgodnie z § 5 pkt 5 zarządzenia Nr 12/2011 Wójta Gminy Wilkowice z dnia 25 stycznia 2011 r. w sprawie wprowadzenia szczegółowych zasad i trybu wykonywania

budżetu gminy Wilkowice (ze zmianą z dnia 30 grudnia 2013 r. dokonaną zarządzeniem Nr 133/2013), przy dokonywaniu płatności za dostawę towaru lub usługi, obowiązuje data określona w umowie. Jeżeli natomiast dokonany zakup nie został poprzedzony umową lub pisemnym zamówieniem określającym termin dokonania zapłaty, należy zwracać szczególną uwagę na datę zapłaty określoną na fakturze lub rachunku. Wówczas, aby nie dopuścić do powstania odsetek należy maksymalnie skrócić czas sprawdzania i kontroli dokumentu, celem terminowego dokonania zapłaty.

Wniosek nr 6

Wzmocnić działania w celu zapewnienia terminowego regulowania zobowiązań Urzędu Gminy w Wilkowicach, stosownie do art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy.

W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

- W miesiącach kwietniu oraz lipcu 2018 roku koszty działalności ujęto do nieprawidłowego okresu w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Wilkowice, co było niezgodne z art. 20 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.), gdyż do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Ponadto, naruszono tym art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy, zgodnie z którym księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bieżąco, jeżeli pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie w terminie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych, sprawozdań.*

Do miesiąca kwietnia 2018 r. ujęto koszty wynikające z dziewięciu faktur zakupowych, które dotyczyły kosztów poniesionych w miesiącu marcu 2018 r. Wysokość zobowiązań zaciągniętych w wyniku przeszłych zdarzeń, ujętych w tych fakturach wynosiła na dzień 31 marca 2018 r. 21.827,67 zł.

W miesiącu lipcu 2018 r. ujęto koszty wynikające z sześciu faktur zakupowych, które dotyczyły kosztów poniesionych w miesiącu czerwcu 2018 r. Wysokość zobowiązań zaciągniętych w wyniku przeszłych zdarzeń, ujętych w tych fakturach wynosiła na dzień 30 czerwca 93.879,85 zł.

Niebieżąco ujęte zobowiązania dotyczyły m.in.: opłat za postępowanie przetargowe, materiałów do utwardzenia dróg, usługi transportowej, sporządzania planu zagospodarowania przestrzennego, usługi cateringowej, remontu cząstkowy dróg, obsługi hostingu i modułów, świadczenia usług oświetlenia ulicznego, sesji terapeutycznych dla mieszkańców, udzielenia pomocy psychologicznej.

Skutkiem powyższego zobowiązania nie zostały także ujęte w sprawozdaniach jednostkowych Urzędu Gminy Rb-28S za okresy sporządzone od początku roku do 31 marca oraz od początku roku do 30 czerwca 2018 r.

Zgodnie z § 26 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych

mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911), okresem sprawozdawczym jest miesiąc.

Ponadto zgodnie z § 6 załącznika nr 1 do zarządzenia Nr 120 Wójta Gminy Wilkowice z dnia 11 października 2010 r. w sprawie wprowadzenia Zasad Polityki Rachunkowości dla Gminy Wilkowice i Urzędu Gminy w Wilkowicach, ustalono następujące okresy sprawozdawcze: miesięczne, kwartalne, półroczne, roczne. Urząd sporządza sprawozdania budżetowe na zasadach i w terminach określonych odrębnymi przepisami.

Na podstawie z § 9 ust. 9 załącznika nr 1 do ww. zarządzenia, dla udokumentowania operacji gospodarczych, dla których wymagane są dowody obce, jeżeli jest to niezbędne do zachowania kompletności zapisów księgowych, a dowód obcy nie wpłynął w terminie umożliwiającym sporządzenie miesięcznego zestawienia obrotów i sald oraz sprawozdania finansowego w celu dokonania księgowania, właściwym jest wystawienia dowodów własnych wewnętrznych.

Ponadto do ksiąg rachunkowych Urzędu Gminy w Wilkowicach nieprawidłowo ujmowano zdarzenia gospodarcze, co polegało na dokonywaniu zapisów na kontach syntetycznych, a konsekwencji w dzienniku, które nie odzwierciedlały danych wynikających z dowodów księgowych w zakresie: daty dowodu oraz daty dokonania operacji gospodarczej. Powyższe było niezgodne z art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości, gdyż zapis księgowy powinien zawierać m. in. co najmniej datę dokonania operacji gospodarczej oraz numer identyfikacyjny dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu oraz jego datę, jeżeli różni się ona od daty dokonania operacji.

Dowody księgowe ujmowano najczęściej pod datą dokonania zapłaty lub datą wpływu dowodu do Urzędu. Powyższe miało wpływ na wadliwość ksiąg pod kątem bieżącego ich prowadzenia, w zakresie przypisywania kosztów do odpowiedniego okresu sprawozdawczego. Taki sposób prowadzenia ewidencji nie pozwalał także na zachowanie chronologii zdarzeń.

Zgodnie z art. 14 ust. 1, art. 15 ust. 2 oraz 20 ust. 2 i 21 ust. 2 pkt 4 ustawy o rachunkowości, dziennik zawiera chronologiczne ujęcie zdarzeń, jakie nastąpiły w danym okresie sprawozdawczym. Zapisów na określonym koncie księgi głównej dokonuje się w kolejności chronologicznej. Podstawą zapisów w księgach rachunkowych są dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej, zwane „dowodami źródłowymi”.

Dowód księgowy zawiera co najmniej m.in. datę dokonania operacji, a gdy dowód został sporządzony pod inną datą - także datę sporządzenia dowodu.

Zgodnie z § 7 pkt 2 ppkt 1 ww. polityki rachunkowości, dzienniki i konta księgi głównej służą do chronologicznego i systematycznego ujęcia wszystkich zdarzeń gospodarczych. W polityce rachunkowości nie zdefiniowano w jaki sposób ustalana powinna być chronologia ksiąg. Techniczna kolejność wprowadzenia dokumentu do ksiąg nie powinna mieć wpływu na możliwość uzyskania wymaganych zapisów w ujęciu chronologicznym.

Zgodnie z art. 24 ust. 4 pkt 2 ustawy o rachunkowości, księgi rachunkowe uznaje się za sprawdzalne, jeżeli umożliwiają stwierdzenie poprawności dokonanych w nich zapisów, stanów (sald) oraz działania stosowanych procedur obliczeniowych, a w szczególności m.in. zapisy uporządkowane są chronologicznie i systematycznie według kryteriów klasyfikacyjnych umożliwiających sporządzenie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych, sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych.

Kwalifikowanie oraz ujmowanie dowodów księgowych w księgach Urzędu Gminy Wilkowice do odpowiedniego okresu sprawozdawczego należało do Specjalisty ds. księgowości budżetowej. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Aleksandra Kastelik – Skarbnik Gminy Wilkowice (Główny księgowy Urzędu Gminy).

Wniosek nr 7

Ujmować koszty działalności do prawidłowego okresu sprawozdawczego w księgach rachunkowych Urzędu Gminy w Wilkowicach, stosownie do art. 20 ust. 1 i 2 oraz art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.).

Wniosek nr 8

Zapewnić wprowadzanie do ksiąg rachunkowych Urzędu Gminy w Wilkowicach danych wynikających z księgowych dowodów źródłowych oraz dokonywanie zapisów przy zachowaniu chronologii zdarzeń, stosownie do zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych zawartych w art. 23 ust. 1 pkt 2 oraz art. 24 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.), mając na uwadze 14 ust. 1, art. 15 ust. 2 oraz 20 ust. 2 i 21 ust. 2 pkt 4 tej ustawy.

– *W latach 2016 - 2018 (do dnia zakończenia kontroli) w księgach Urzędu Gminy Wilkowice nieprawidłowo prowadzono ewidencję operacji związanych z poborem podatków i opłat lokalnych w drodze inkasa, co polegało na zaniechaniu:*

- *prowadzenia ewidencji analitycznej dla każdego z inkasentów do konta 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych” z tytułu pobieranych przez nich podatków, opłaty targowej, która nie podlegała przypisaniu na kontach podatników;*
- *prowadzenia ewidencji pozabilansowej konta 991 „Rozrachunki z inkasentami z tytułu pobieranych przez nich podatków podlegających przypisaniu na kontach podatników”.*

W planie kont wprowadzonym zarządzeniem Nr 182/2010 Wójta Gminy Wilkowice z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie: zasad rachunkowości i planu kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat dla organu podatkowego Gminy Wilkowice (ze zmianami), nie uwzględniono konta 991.

Ewidencję wg rodzajów opłat oraz sołectw wg rodzajów, bez podziału na poszczególnych inkasentów, prowadzono nieprawidłowo na koncie pozabilansowym 990 „Rozrachunki z osobami trzecimi z tytułu ich odpowiedzialności za zobowiązania podatkowe podatnika”. Naruszono tym § 10 pkt 2 lit. c, § 11 ust. 3 pkt 2, § 12 ust. 1 pkt 1 lit. b, pkt 3, ust. 3, § 17 ust. 1 pkt 2 oraz § 26 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375).

Zgodnie ze wskazanymi przepisami, ewidencję rozliczeń z tytułu podatków prowadzi się także na kontach pozabilansowych, służących do rozrachunków z osobami trzecimi, określonymi w art. 107-117a Ordynacji podatkowej oraz z inkasentami w zakresie pobieranych przez nich wpłat z tytułu podatków podlegających przypisaniu na kontach podatników, w tym szczegółowych. Konta szczegółowe prowadzone są do kont analitycznych i służą do rozrachunków m.in. z inkasentami - z tytułu poboru podatków, które nie podlegają przypisaniu na kontach podatników. Konta pozabilansowe obejmują m.in. konto syntetyczne 991, konta szczegółowe poszczególnych osób trzecich i inkasentów.

Pozabilansowe konta szczegółowe prowadzone dla inkasentów otwiera się na podstawie dokumentu, z którego wynika powierzenie funkcji inkasenta. Do ewidencji operacji dotyczących rozliczeń z inkasentami służy konto pozabilansowe 991, na którym ujmuje się kwoty należne do pobrania i pobrane przez inkasentów.

Ponadto w myśl § 17 ust. 1 pkt 2 ww. rozporządzenia na koncie 221 ewidencjonuje się rozrachunki z inkasentami z tytułu pobieranych przez nich podatków, które nie podlegają przypisaniu na kontach podatników.

Ewidencja księgową prowadzoną na tym koncie nie pozwalała na ustalenia wartości inkasa z tytułu pobranych podatków i opłat lokalnych przez poszczególnych inkasentów, ponieważ zdarzenia ujmowano wyłącznie do szczegółowości sołectw oraz rodzajów podatków i opłat lokalnych.

Zgodnie z § 18 zarządzenia Nr 182/2010 z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości i planu kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat dla organu podatkowego Gminy Wilkowice pomocnicze konto zbiorczego zobowiązania pieniężnego sołectwa jest zakładane na każdy rok podatkowy dla każdej wsi oddzielnie i służy do kontroli inkasa dokonywanego przez inkasenta przy użyciu kwitariusza.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej należały do pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie należał do p. Aleksandry Kastelik – Skarbnik Gminy Wilkowice (Główny księgowy Urzędu Gminy).

Wniosek nr 9

Uzupełnić plan kont o konto 991 oraz przyjąć ww. konto do stosowania na potrzeby ujmowania rozliczeń z inkasentami, stosownie do § 12 ust. 1 pkt 1 lit. b oraz § 26 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375), mając na uwadze § 9 ww. rozporządzenia oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.).

Wniosek nr 10

Zaprowadzić prawidłową ewidencję analityczną dla rozrachunków z inkasentami na koncie 221 oraz koncie pozabilansowym 991, stosownie do § 12 ust. 1 pkt 1 lit. b, pkt 3, § 12 ust. 3, § 9 oraz § 10 pkt 2, § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375), mając na uwadze art. 10 ust. 1 pkt 3, art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.).

W zakresie dochodów:

- W latach 2016 - 2018 (do dnia zakończenia kontroli) zaniechano naliczania i wyegzekwowania należności z tytułu odsetek od nieterminowo wpłaconych przez inkasentów, pobranych na rzecz Gminy Wilkowice podatków od nieruchomości, rolnego oraz leśnego oraz opłat od posiadania psów i opłaty targowej. Powyższym naruszono art. 53 § 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613 z późn. zm.), zgodnie z którym odsetki za zwłokę od zaległości podatkowej naliczane są od dnia następującego po dniu upływu terminu płatności podatku lub terminu,

w którym inkasent był obowiązany dokonać wpłaty podatku na rachunek organu podatkowego. Zgodnie z art. 47 § 4a ww. ustawy Ordynacji podatkowej, terminem płatności dla inkasentów jest dzień następujący po ostatnim dniu, w którym, zgodnie z przepisami prawa podatkowego, wpłata podatku powinna nastąpić, chyba że organ stanowiący właściwej jednostki samorządu terytorialnego wyznaczył termin późniejszy.

Zgodnie z zapisami zawartymi w § 4 uchwał Nr XV/123/2015 z dnia 25 listopada 2015 r., Nr XXIX/246/2016 z dnia 30 listopada 2016 r., Nr XLII/351/2017 z dnia 29 listopada 2017 r. w sprawie poboru podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego i opłaty od posiadania psów w drodze inkasa oraz określenia inkasentów, terminów płatności dla inkasentów i wynagrodzenia za inkaso za lata 2016-2018 pobrane podatki i opłata od posiadania psa powinny być przekazane na konto Urzędu Gminy w terminie 7 dni od dnia, w którym zostały zainkasowane.

Pobrane opłaty targowe powinny zostać wpłacone przez inkasentów w terminie 10 dni od daty ich poboru, co wynikało z zapisu § 5 pkt 4 ww. uchwał: Nr XV/122/2015 z dnia 25 listopada 2015 r., Nr XXIX/245/2016 z dnia 30 listopada 2016 r. oraz Nr XLII/350/2017 z dnia 29 listopada 2017 r. w sprawie ustalania i poboru oraz terminów płatności i wysokości stawek opłaty targowej na rok 2016 oraz określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso w latach 2016 - 2018 pobrana opłata targowa powinna być przekazane na konto Urzędu Gminy w terminie 10 dni od dnia, w którym zostały zainkasowane.

Zwłoka we wpłacie do kasy ww. podatków oraz opłat lokalnych pobranych przez inkasentów wynosiła od jednego do kilkudziesięciu dni.

Zgodnie z § 29 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375), rozliczenie inkasenta dokonywane jest niezwłocznie po określonym dla inkasenta terminie płatności podatku oraz przy zdawaniu przez niego wykorzystanych kwitariuszy przychodowych.

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Aleksandry Kastelik – Skarbnika Gminy, powodem nie naliczania inkasentom odsetek za zwłokę we wpłacie zainkasowanych kwot był fakt, iż opóźnienia te były kilkudniowe lub w sporadycznych przypadkach nieco dłuższe i naliczone odsetki stanowiłyby bardzo niewielkie kwoty. Dodatkowym powodem odstąpienia od naliczania inkasentom odsetek był fakt, iż w Gminie Wilkowice sposób regulowania należności podatkowych u inkasenta jest zwyczajowo przyjęty, chętnie z niego korzystają szczególnie osoby starsze.

Organizowanie i nadzór inkasa należności podatkowej oraz rozliczanie sołtysów z pobranych wpłat należały do Inspektora księgowości podatkowej oraz Zastępcy Skarbnika Gminy.

Wniosek nr 11

Naliczyć i wyegzekwować odsetki od wpłat dokonanych przez inkasentów po terminie płatności oraz zapewnić egzekwowanie terminów wpłaty zainkasowanych opłat przez inkasentów, mając na uwadze art. 53 § 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2018 r., poz. 800 z późn. zm.), a także § 29 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375).

- W 2018 r. (do dnia zakończenia kontroli) prowadzono rozliczenia z inkasentami w zakresie pobierania przez nich podatków od nieruchomości, leśnego i rolnego i opłaty od posiadania psów i opłaty targowej oraz wypłacano im wynagrodzenia za inkaso niezgodnie z zasadami ustalonymi w uchwale Nr XLII/351/2017 Rady Gminy Wilkowice z dnia 29 listopada 2017 r. oraz uchwale Nr XLII/350/2017 Rady Gminy Wilkowice z dnia 29 listopada 2017 r.

W uchwale Nr XLII/351/2017 Rady Gminy Wilkowice z dnia 29 listopada 2017 r. w sprawie poboru podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego i opłaty od posiadania psów w drodze inkasa oraz określenia inkasentów, terminów płatności dla inkasentów i wynagrodzenia za inkaso w 2018 r. w § 1 ust. 2 wyznaczono sześciu inkasentów, trzech sołtysów wraz z małżonkami w trzech sołectwach: Bystra, Mieszna, Wilkowice, do poboru podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego i opłaty od posiadania psów.

W uchwale Nr XLII/350/2017 z dnia 29 listopada 2017 r. w sprawie zasad ustalania i poboru oraz terminów płatności i wysokości stawek opłaty targowej na rok 2018 oraz określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso w 2018 r. w § 4 ust. 2 wskazano siedmiu inkasentów, trzech sołtysów wraz z małżonkami, w trzech sołectwach: Bystra, Mieszna, Wilkowice oraz na targowisku w Wilkowicach - Gminny Ludowy Klub Sportowy „Wilkowice”, upoważnionych do poboru opłaty targowej.

Natomiast wynagrodzenie naliczano i wypłacano tylko jednemu inkasentowi w danym sołectwie pomimo, że faktycznie czynności wykonywało oboje inkasentów powołanych ww. uchwałami.

W miesiącach marcu, kwietniu oraz maju 2018 r. wypłacono w sumie wynagrodzenie w wysokości 1.656,00 zł brutto, za inkaso opłat od posiadania psa innym inkasentom niż, tym którzy rozliczali się z kwitariusza, przy czym kwota wynagrodzenia brutto faktycznie im należna wynosiła w wysokości 968,00 zł brutto, zaś innym inkasentom, którzy także dokonywali poboru opłat na ten sam kwitariusz należne było wynagrodzenie w wysokości 688,00 zł brutto.

W miesiącach marcu i maju 2018 r. wypłacono w sumie wynagrodzenie w wysokości 4.840,49 zł brutto za inkaso z tytułu podatków lokalnych pobranych w pierwszym sołectwie. Całość wynagrodzenia wypłacono jednemu inkasentowi, podczas gdy poboru inkasa na ten sam kwitariusz dokonywało dwoje inkasentów. Jednemu z inkasentów powinno zostać wypłacone wynagrodzenie w wysokości 2.951,79 zł brutto, a drugiemu 1.888,70 zł.

W miesiącach kwietniu, maju i sierpniu 2018 r. wypłacono w sumie wynagrodzenie w wysokości 4.441,33 zł brutto, za inkaso z tytułu podatków lokalnych pobranych w drugim sołectwie. Całość wynagrodzenia wypłacono jednemu inkasentowi, podczas gdy poboru inkasa na ten sam kwitariusz dokonywało dwoje inkasentów. Jednemu z inkasentów powinno zostać wypłacone wynagrodzenie w wysokości 893,78 zł brutto, a drugiemu 3.547,56 zł.

W miesiącach lutym, marcu, maju, sierpniu 2018 r. wypłacono w sumie wynagrodzenie za inkaso z tytułu podatków lokalnych pobranych w trzecim sołectwie w wysokości 7.692,57 zł. Całość wynagrodzenia wypłacono jednemu inkasentowi, podczas gdy poboru inkasa oraz opłaty targowej na ten sam kwitariusz dokonywało dwoje inkasentów. Jednemu z inkasentów powinno zostać wypłacone wynagrodzenie w wysokości 3.098,33 zł brutto, a drugiemu 4.594,24 zł brutto.

Zgodnie z § 28 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych

jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375), dowodem pobrania przez inkasenta wpłaty podatku jest pokwitowanie na blankiecie z kwitariusza przychodowego.

Ponadto, na podstawie § 19 pkt 1, 3 i 4 zarządzenia Nr 182 Wójta Gminy Wilkowice z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości i planu kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat dla organu podatkowego Gminy Wilkowice ze zm., osoby wyznaczone na inkasentów podatków i opłat zostają powołani uchwałą Rady Gminy. Zostają one wymienione w uchwale z imienia i nazwiska. Uchwała zawiera również wysokość prowizji należnych inkasentowi od zainkasowanych podatków i opłat.

Rozliczenie inkasenta dokonywane jest niezwłocznie po określonym dla inkasenta terminie płatności podatku oraz przy zdawaniu przez niego wykorzystanych kwitariuszy przychodowych.

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Aleksandry Kastelik – Skarbnika Gminy Wilkowice, wysokość inkasa ustalano na podstawie dowodów wpłat, sprawdzano jej wpłatę z bankowym dowodem wpłaty odnotowując ten fakt w kwitariuszu. W przypadku nie stwierdzenia rozbieżności naliczano prowizję w wysokości określonej uchwałą Rady Gminy. Żaden z inkasentów nie wnosił żadnych uwag do prowadzonego rozliczenia i dokonywanych wypłat prowizji i fakt ten spowodował, że służby finansowe naliczały wynagrodzenie inkasentowi wskazanemu przez Sołtysa.

Podstawę do naliczenia wynagrodzenia ustalili Inspektorzy ds. wymiaru podatków, ds. księgowości podatkowej i windykacji oraz Zastępca Skarbnika Gminy. Pracownicy, którzy dokonali ustalenia wysokości wynagrodzenia należnego inkasentom podlegali służbowo p. Aleksandrze Kastelik – Skarbnikowi Gminy Wilkowice.

Wniosek nr 12

Podjąć działania w celu ponownego rozliczenia inkasentów z pobranych podatków lokalnych oraz opłat od posiadania psów i targowej, stosownie do zasad ustalonych w uchwale Nr XLII/351/2017 Rady Gminy Wilkowice z dnia 29 listopada 2017 r. oraz uchwale Nr XLII/350/2017 Rady Gminy Wilkowice z dnia 29 listopada 2017 r., jak również zapewnić przestrzeganie zapisów obowiązujących uchwał dotyczących poboru podatków lokalnych i opłat od posiadaniu psów oraz targowej w drodze inkasa, poprzez prawidłowe wyliczanie i dokonywanie wypłat wynagrodzenia inkasentom, mając na uwadze § 5 oraz § 4 ust. 2 pkt 4, § 28, § 29 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr 208, poz. 1375), art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1445 późn. zm.), a ponadto art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

- *W latach 2016 - 2018 (do dnia zakończenia kontroli) inkasenci podatków lokalnych pobierali od podatników należności z tytułu zaległości podatkowych. Powyższe było niezgodne z art. 9 oraz art. 51 § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r., poz. 613 z późn. zm.). Z powyższych uregulowań wynikało, że inkasent jest uprawniony wyłącznie do poboru podatku, a więc należności, która powinna być uiszczona przez podatnika do upływu terminu płatności. Tym samym dopuszczalność przekazania przez podatnika należności podatkowej inkasentowi wygasa z upływem ostatniego dnia, w którym zobowiązany powinien tę należność uregulować.*

Inkasenci podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego w 2016 r., 2017 r., 2018 r. zostali wyznaczeni w uchwałach Rady Gminy Wilkowice: Nr XV/123/2015 z dnia 25 listopada 2015 r., Nr XXIX/245/2016 z dnia 30 listopada 2016 r., Nr XLII/351/2017 Rady Gminy Wilkowice z dnia 29 listopada 2017 r.

Zgodnie z art. 272 pkt 1 lit. b ustawy Ordynacja podatkowa, organy podatkowe pierwszej instancji, dokonują czynności sprawdzających, mających na celu sprawdzenie terminowości: składania deklaracji, wpłacania podatków, w tym również pobieranych przez inkasentów. inkasenci pobierali zaległości podatkowe.

Zadania w organizowaniu i nadzoru inkasa należności podatkowej oraz rozliczania sołtysów z pobranych wpłat należały do Inspektora księgowości podatkowej oraz Zastępcy Skarbnika Gminy.

Wniosek nr 13

Zapewnić prawidłowe dokonywanie poboru podatków od nieruchomości, rolnego i leśnego od osób fizycznych w drodze inkasa oraz prawidłowe rozliczanie inkasentów, stosownie art. 9 oraz art. 47 § 4a oraz art. 51 § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2018 r., poz. 800 z późn. zm.), mając na uwadze art. 6 ust. 7, ust. 12 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1445 z późn. zm.), art. 6a ust. 6, art. 6b ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz.U z 2017 r. poz. 1892), art. 6 ust. 3 oraz ust. 8 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1821 z późn. zm.) i art. 28 § 4, art. 272 pkt 1 lit. b ustawy Ordynacja podatkowa.

W zakresie rozliczeń z jednostkami:

- *W 2015 r. nieprawidłowo dokonano kontroli kwartalnego sprawozdania Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych za I kwartał 2015 r. sporządzonego przez Dyrektora Szkoły Podstawowej nr 1 w Bystrej. Powyższym naruszono § 10 ust. 6 rozporządzenia z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1774). Zgodnie ze wskazanym przepisem, jednostki będące odbiorcami sprawozdań sprawdzają prawidłowość otrzymywanych sprawozdań pod względem formalno-rachunkowym, jednostki te mogą również kontrolować merytoryczną prawidłowość złożonych sprawozdań.*

W wyżej wymienionym sprawozdaniu jednostkowym w pozycji N3.2 „depozyty na żądanie” wykazano kwotę 57.982,28 zł. Wartość tych depozytów była niezgodna ze stanami pozostałych środków na wydatki oraz dochodów nieprzekazanych do budżetu, wynikających z sald prowadzonych w organie kont analitycznych 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” i 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych”. Zgodnie z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej budżetu według stanu na dzień 31 marca 2015 r., prowadzonej dla Szkoły Podstawowej nr 1 w Bystrej, stan środków pieniężnych jakie powinna posiadać jednostka wynosił 58.860,62 zł. Różnica stanowiła kwotę 878,34 zł.

W powyższym sprawozdaniu Rb-N nie ujęto dochodów wykonanych, a nie przekazanych przez szkołę do budżetu na ostatni dzień I kwartału w wysokości 877,00 zł oraz odsetki w kwocie 1,34 zł. Gmina Wilkowice będąca odbiorcą sprawozdania nie wezwała jednostki do wyjaśnienia różnicy i sporządzenia korekty.

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Aleksandry Kastelik – Skarbnika Gminy Wilkowice przyczyną powyższej nieprawidłowości było zaniechanie porównania stanu środków wykazanych w sprawozdaniu Rb-N z saldami kont 222 oraz 223 prowadzonymi dla Szkoły Podstawowej nr 1 w Bystrej.

W sprawozdaniach Rb-N sporządzonych za I kwartał 2018 r. wykazano dane w zakresie środków pieniężnych pozostających w dyspozycji tej jednostki zgodnie z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej budżetu Gminy Wilkowice.

Za weryfikację sprawozdań była odpowiedzialna p. Alicja Świszcz – ówczesny Skarbnik Gminy.

Wniosek nr 14

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy w Wilkowicach w zakresie kontroli składanych sprawozdań przez jednostkę Szkołę Podstawową nr 1 w Bystrej, stosownie do §10 ust. 6 rozporządzenia z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1774), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

Windykacja należności za gospodarowanie odpadami komunalnymi:

- W 2018 r. nieterminowo podejmowano czynności zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych wobec właścicieli nieruchomości o numerach ewidencyjnych 5510, 3729, 3870, 3280, 4303, 5063, 3215, 767, 88, którzy posiadali zaległości w opłatach za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Powyższym naruszono art. 6 § 1 oraz art. 15 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2016 r. poz. 599 z późn. zm.) w związku z pkt 1 rozdziału „Wystawianie tytułów wykonawczych” zarządzenia Nr 186/2017 Wójta Gminy Wilkowice z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia procedury procesu windykacji należności, do których stosuje się przepisy ustawy Ordynacja podatkowa

Zgodnie z przepisami ustawy, w razie uchylania się zobowiązanego od wykonania obowiązku wierzyciel powinien podjąć czynności zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych. Egzekucja administracyjna może być wszczęta, jeżeli wierzyciel, po upływie terminu do wykonania przez zobowiązanego obowiązku, przestał mu pisemnie upomnienie, zawierające wezwanie do wykonania obowiązku z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego, chyba że przepisy szczególne inaczej stanowią. Postępowanie egzekucyjne może być wszczęte dopiero po upływie 7 dni od dnia doręczenia tego upomnienia. Natomiast w myśl postanowień zarządzenia, po bezskutecznym upływie terminu określonego w upomnieniach, pracownik sporządza na kwoty zaległe tytuły wykonawcze niezwłocznie, nie później niż do 6 miesięcy od upływu terminu płatności.

Zgodnie z § 2 rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. z 2015 poz. 1483 oraz Dz. U. z 2017 r. poz. 1483) wierzyciel jest obowiązany do systematycznej kontroli terminowości zapłaty należności pieniężnych.

Nieprawidłowość dotyczyła 16 tytułów wykonawczych wobec 9 podmiotów wystawionych po terminie wskazanym w ww. zarządzeniu, opóźnienia w wystawianiu tytułów wykonawczych wynosiły od 10 do 358 dni,

Zadania w zakresie egzekucji opłat za gospodarowanie odpadami należało do Inspektorów ds. Gospodarki Odpadami w Referacie Ochrony Środowiska. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 15

Zapewnić terminowe podejmowanie czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych, stosownie do postanowień zarządzenia Nr 186/2017 Wójta Gminy Wilkowice z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia procedury procesu windykacji należności, do których stosuje się przepisy ustawy Ordynacja podatkowa, w związku z art. 6 § 1 oraz art. 15 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2018 r., poz. 1314 z późn. zm.), mając na uwadze wymogi § 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1483) oraz art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

W zakresie udzielonych dotacji:

- *W 2016 r. uznano za prawidłowe złożone przez Gminny Ludowy Klub Sportowy Wilkowice sprawozdania z wykonania zadania publicznego pn.: „Szkolenie dzieci i młodzieży w zakresie piłki nożnej i piłki siatkowej”, które nie zawierały wszystkich informacji wymaganych wzorem ustalonym: rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania z dnia 15 grudnia 2010 r. (Dz. U. 2011 Nr 6, poz. 25).*

W wyniku konkursu z dnia 1 lutego 2016 r. zawarto umowę nr RU-0094/16 o wsparcie ww. zadania. Z realizacji tego zadania klub złożył sprawozdania: częściowe dnia 29 lipca 2016 r. i końcowe dnia 12 grudnia 2016 r., które nie zawierały:

- *w części I „sprawozdanie merytoryczne” - terminów realizacji poszczególnych działań (pkt 2) oraz opisu w jaki sposób dofinansowanie z dotacji inwestycji związanych z realizacją zadania wpłynęło na jego wykonanie (pkt 3),*
 - *w część III „dodatkowe informacje” - oświadczenia „w zakresie związanym z otwartym konkursem ofert, w tym z gromadzenia przetwarzaniem i przekazywaniem danych osobowych, a także wprowadzeniem ich do systemów informatycznych, że osoby, których te dane dotyczą złożyły stosowne oświadczenia zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.).*
- Przyczyną powyższej nieprawidłowości było przeoczenie pracownika .*

Ponadto ustalono, że II transzę dotacji w kwocie 17.000,00 zł przekazano do ww. klubu sportowego dopiero w dniu 9 listopada 2016 r. Zgodnie natomiast z § 3 ww. umowy, kolejna transza dotacji powinna zostać przekazana do 7 dni od daty poprawnego rozliczenia pierwszej transzy. Sprawozdanie częściowe z wykonania zadania publicznego

wpłynęło do Urzędu Gminy dnia 29 lipca 2016 r. W aktach sprawy brak było dokumentacji potwierdzającej wątpliwości i uwagi do złożonego przez klub sprawozdania. Powyższym naruszono przepis art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.), zgodnie z którym wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Z wyjaśnień udzielonych przez pracowników Urzędu wynikało, że wielokrotnie zgłaszano do klubu nieprawidłowości związane z koniecznością złożenia uzupełnień do rozliczenia I transzy i dopiero dnia 7 listopada 2016 r. otrzymano do wglądu kompletną dokumentację księgowo-merytoryczną.

Obowiązki w zakresie przyjęcia i rozliczenia zadania publicznego sprawował Inspektor ds. Kultury, Sportu i Promocji Gminy. Nadzór w tym zakresie sprawował p. Mieczysław Rączka – Wójt Gminy Wilkowice

Wniosek nr 16

Wzmocnić nadzór nad pracownikami w zakresie prawidłowej kontroli przyjmowanych sprawozdań z wykonania zadania publicznego, tak aby zawierały wszystkie elementy wynikające z postanowień rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu Do Spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 2057) w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

- Zaniechano podjęcia działań celem wyegzekwowania od Ochotniczej Straży Pożarnej w Bystrej prawidłowego rozliczenia dotacji udzielonej na podstawie umowy nr 1/OSP/2017 z dnia 2 stycznia 2017 r. na realizację zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej tj. zbiorczego zestawienia wydatków oraz sprawozdania merytorycznego za 2017 rok z całości realizowanego zadania zawierającego informacje o jego przebiegu, odbiorcach, efektach, ewentualnym udziale sponsorów co było wymagane zgodnie z § 4 pkt 3 ww. umowy.

Dotacja została udzielona na pokrycie udziału Gminy Wilkowice w kosztach związanych z utrzymaniem gotowości bojowej OSP Bystra w celu zapewnienia mieszkańcom właściwej ochrony przeciwpożarowej.

Zgodnie z art. 250 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.) organ zlecający zadanie zawarł w umowie termin i sposób rozliczenia dotacji i zobowiązał Ochotniczą Straż Pożarną w Bystrej do złożenia zbiorczego zestawienia wydatków oraz sprawozdania merytorycznego z całości realizowanego zadania zawierającego informacje o jego przebiegu, odbiorcach, efektach, ewentualnym udziale sponsorów.

Ponadto, zgodnie z postanowieniami § 2 pkt II ppkt 2 ww. umowy rozliczenie poszczególnych transz dotacji należało przedłożyć w następujących terminach:

- I-wszej transzy do dnia 30 czerwca 2017 r.
 - II-giej transzy do dnia 31 października 2017 r.
- Ochotnicza Straż Pożarna w Bystrej złożyła rozliczenia w terminach:
- I-wszej transzy w dniu 19 lipiec 2017 r.

- *II-giej transzy w dniu 6 grudnia 2017 r. Pomimo niedotrzymania powyższych terminów organ zlecający zadanie przekazywał do Ochotniczej Straży Pożarnej w Bystrej kolejne transze dotacji. Zgodnie z § 2 pkt II ppkt 5 ww. umowy strona dotowana została zobowiązana do bezwzględnego przestrzegania terminów rozliczeń dotacji.*

*Osobą odpowiedzialną za rozliczenie dotacji OSP w Urzędzie Gminy jest Specjalista ds. obronnych, obrony cywilnej i przeciwpożarowej.
Nadzór w tym zakresie sprawował p. Mieczysław Rączka – Wójt Gminy Wilkowice.*

Wniosek nr 17

Wzmocnić kontrolę nad jednostkami dotowanymi w zakresie prawidłowego i terminowego rozliczania dotacji mając na uwadze zawarte umowy oraz art. 68, art. 69 ust. 1 pkt 3 i art. 250 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

Wniosek nr 18

Podjąć działania w celu wyegzekwowania od Ochotniczej Straży Pożarnej w Bystrej pełnej dokumentacji dotyczącej rozliczenia dotacji za rok 2017, tj. zbiorczego zestawienia wydatków oraz sprawozdania merytorycznego z całości realizowanego zadania zawierającego informacje o jego przebiegu, odbiorcach, efektach, ewentualnym udziale sponsorów, stosownie do postanowień § 4 pkt 3 umowy nr 1/OSP/2017 z dnia 2 stycznia 2017 r., mając na uwadze art. 250 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wносить do Kolegium tutejszej Izby, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

Elektronicznie podpisany przez Daniel Kołodziej

